



SEMBRA
LLIBRES

Les aventures d'en Cebeta

Primera edició: febrer de 2020

© Del text original: Gianni Rodari, 1957

© D'aquesta edició: Sembra Llibres, Coop. V.

C/ del Real de Gandia, 3, baix esq.

46020 València

sembra@sembrallibres.com

www.sembrallibres.com

som cooperativa

Edició: Clara Berenguer, Mercè Pérez i Xavi Sarrià

Disseny de la col·lecció: Setanta | www.setanta.es

Traducció: Àlvar Valls

Correcció: Roger Sarrià

Maquetació: Josep Andrés

Sembra Llibres forma part de l'Associació d'Editorials Independents



Editat per acord amb Ute Körner Literary Agent, S.L.U., Barcelona



Aquest llibre s'ha imprès a Romanyà-Valls, S.A

amb paper òfset cru de 80 grams

i ha estat compaginat amb cos 10,5 de la tipografia Chronicle.

ISBN: 978-84-166698-40-0

DL: V-200-2020

Gianni Rodari

LES AVENTURES D'EN CEBETA

Pròleg de Xavi Sarrià
Traducció d'Àlvar Valls



SEMBRA
LLIBRES

I
PER TREPITJAR EL GOVERNADOR,
EN CEBALLOT VA A LA PRESÓ

En Cebeta era fill d'en Ceballot i tenia set germans: en Ceballó, en Cebel·lo, en Cebona, i així fins a set noms completament adequats a una família de cebes. Bona gent, diguem-ho de seguida, però més aviat pobres.

I és que no s'hi pot fer res: quan es neix ceba, les llàgrimes són el pa de cada dia.

En Ceballot i els seus fills vivien en una barraca de fusta, no gaire més gran que una cabanya de pastor. Els rics que es deixaven caure per aquells encontorns arrufaven el nas contrariats:

—Mare meva —deien—, quina pudor de ceba!

I ordenaven al cotxer que atiés els cavalls.

Una vegada havia de passar per allà prop el governador, el príncep Llimona. Els dignataris de la cort estaven amoïnats de debò:

—Què dirà Sa Altesa quan senti aquesta pudor de pobres?

—Podríem perfumar-los —suggerí el Gran Camarlenc.

Una dotzena de Llimonetes van ser immediatament enviats a perfumar els pobres. Després d'haver deixat les espases i els fusells, s'havien carregat a l'esquena uns grans bidons plens d'aigua de colònia, de perfum de violeta i d'essència de rosa de Bulgària, que és el perfum més fi que es coneix.

En Ceballot, els seus fills i els seus parents van ser obligats a sortir de la barraca i a posar-se de cara a la paret, i els van ruixar de cap a peus, de tal manera que en Cebeta va pescar un senyor constipat.

De cop i volta, va sonar el corn i va arribar el governador en persona, amb els Llimones i Llimonetes del seu seguici. El príncep Llimona anava vestit de groc, barret i tot, i a sobre del barret hi duia un cascavell d'or. Els Llimones de la cort duïen el cascavell de plata, i els Llimonetes de la tropa el portaven de bronze. Tots plegats feien un conjunt magnífic i la gent corria a veure'ls tot cridant:

—Arriba la banda!

Però no era pas una banda de música, no.

En Ceballot i en Cebeta s'havien col·locat a primera fila i rebien per l'esquena les empentes i les puntades de peu dels qui tenien darrere. El bon vell començà a protestar:

—Enrere! Enrere!

El príncep Llimona el va sentir, i es va empipar. Aguantat per les seves dues cametes tortíssimes, se li va plantar al davant i el va renyar amb males maneres:

—Per què has cridat «enrere, enrere»? Que potser no t'agrada que els meus súbdits fidels s'abalancin per aplaudir-me?

—Altesa —li xiuxiuà a cau d'orella el Gran Camarlenc—, aquest home em sembla un element subversiu. L'hauríem de vigilar.

De seguida un guàrdia es va posar a vigilar en Ceballot amb la ullera especial de vigilar elements subversius que portava cada guàrdia.

El pobre Ceballot es va quedar glaçat de por.

—Majestat —intentà dir—, m'empenyen!

—I fan bé! —cridà el príncep Llimona—. És el que han de fer: empènyer!

Aleshores, el Gran Camarlenc es va tombar cap a la multitud i va engegar un discurs:

—Estimadíssims súbdits: Sa Altesa us agraeix el vostre afecte i les vostres empentes. Empenyeu, ciutadans, empenyeu ben fort!

—Però ens cauran al damunt! —s'exclamà en Cebeta.

De seguida un guàrdia va començar a vigilar-lo també a ell amb la seva ullera, i en veure-ho en Cebeta va pensar que valia més tocar el dos, i va desaparèixer entre les cames dels presents.

Aquests, de primer antuvi, no empenyien tant, per no fer-se mal; però el Gran Camarlenc va distribuir uns quants vigilants i la gent es va començar a balancejar amb més força que l'aigua d'un cossi. Tan grans van ser les empentes, que en Ceballot va anar a parar damunt mateix dels peus del príncep Llimona, amb la qual cosa Sa Altesa va veure en ple dia totes les estrelles del cel i encara unes quantes més, sense l'ajuda de l'astrònom de la Cort. Deu Llimonetes de la tropa es van abraonar com un sol Llimoneta damunt del dissortat Ceballot, que en un tancar i obrir d'ulls ja estava emmanillat.

—Cebeta! Cebeta! —cridava el vell mentre se l'enduïen.

En aquell moment, en Cebeta es trobava lluny d'allà, però la gent del voltant ja ho sabia tot; més ben dit, com sol passar en casos així, no sabia res de res:

—Sort que l'han agafat. Volia apunyalar Sa Altesa!

—Què dieu, apunyalar? Duia una metrallera a la butxaca!

—A la butxaca? Apa, vinga, no veieu que això no pot ser?

—Ah, no? Que no heu sentit els trets?

Els trets, en realitat, eren les canonades que havien tirat en honor del príncep Llimona, però la gent es va espantar de tal manera que van arrencar a córrer a la desbandada.

En Cebeta hauria volgut dir a aquella gent que el seu pare, a la butxaca, hi duia només una burilla de cigar toscà, però tot d'una va pensar que ni tan sols l'haurien escoltat. Pobre Cebeta!, li semblava que s'havia fet mal a l'ull dret, perquè no hi veia gaire bé, i era tan sols una llagrimeta entossudida a sortir vulguis que no.

—Poca-solta! —exclamà en Cebeta, serrant les dents per donar-se ànim.

La llagrimeta, espantada a no poder més, va fer mitja volta i ja no va tornar a aparèixer.

* * *

En conclusió: en Ceballot va ser condemnat a restar a la presó tota la vida, més ben dit, fins després de mort i tot, perquè les presons del príncep Llimona eren també cementiri.

En Cebeta el va anar a veure i el va abraçar:

—Pobre pare! Us han tancat a la presó com un malfactor, entre mig dels pitjors bandits!

—Fill meu —li digué el pare amb afecte—, treu-te del cap aquesta idea: a la presó hi ha la millor gent.

—I què han fet de mal?

—Res. Precisament per això són a la presó. Al príncep Llimona no li agrada la gent com cal.

En Cebeta va reflexionar un moment i li va semblar que ho havia entès.

—Així doncs, és un honor estar a la presó?

—De vegades, sí. Les presons són fetes per als qui roben i els qui maten, però quan mana el príncep Llimona els qui roben i maten estan a la seva cort i a la presó hi van els ciutadans honrats.

—Jo vull ser un ciutadà honrat —decidí en Cebeta—, però no em vull passar la vida a la presó. A més a més, miraré com ho puc fer per alliberar tothom.

En aquell moment, un Llimoneta de guàrdia els va avisar que la conversa s'havia acabat.

—Cebeta —digué el pobre condemnat—, tu ja ets gran i pots anar sol pel món. De la mare i dels teus germans, en tindrà cura l'oncle Ceba. El meu desig és que agafis les teves coses i te'n vagis a córrer món i aprenguis tant com puguis.

—Però jo no tinc llibres, ni diners per a comprar-ne.

—Tant se val. Estudiaràs una sola assignatura: els pillets. Quan en trobis un, atura't a estudiar-lo bé.

—I després, què faré?

—Ja sabràs què has de fer a cada moment precis.

—Vinga, vinga —digué el Llimoneta—, ja està bé de xerrameca. I tu, galifardeu, no t'acostis gaire si no vols acabar també a la garjola.

En Cebeta prou que tenia una resposta adequada a la punta de la llengua, però li va semblar que no valia la pena de fer-se agafar abans d'haver-se posat a la feina.

Va abraçar el seu pare i se'n va anar.

El mateix dia va confiar la mare i els germans a l'oncle Ceba, un bon home una mica més afortunat que els seus parents, perquè tenia una feina de porter. I amb un farcellet penjat a la punta d'un bastó, es va posar en camí. Va enfilel el primer carrer que va trobar. Després d'un parell d'hores de caminar, es va trobar a les portes d'un poblet de pagès, que ni tan sols tenia escrit el nom davant de la primera casa. De fet, la primera casa no era tampoc una casa de mides normals, sinó una caseta tan petita que hauria servit amb prou feines per a aixoplugar un gos petaner. A la finestra s'hi veia la cara d'un vellet de barba vermellenca, que mirava a fora amb tristesa i semblava molt ocupat a lamentar-se de les seves penes.

—Bon home —preguntà en Cebeta—, com us ha passat pel cap tancar-vos aquí a dins? Ja em direu com us ho fareu per sortir-ne.

—Oh, bon dia —respongué amb gentilesa el vellet—. De bona gana et faria passar, noi, i t'oferiria una cervesa. Però aquí a dins dos no hi caben, i pensant-ho bé tampoc no tinc cap cervesa.

—Tant se val —digué en Cebeta—, no tinc set. La vostra casa és això?

—Sí —respongué el vellet, que es deia senyor Carbassó—. És peti-teta, però em va prou bé, sempre que no faci vent.

